

Ekonomiutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om en lokal avdelning av den enhetliga patentdomstolen i Finland

Till lagutskottet

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om en lokal avdelning av den enhetliga patentdomstolen i Finland (RP 87/2016 rd): Ärendet har remitterats till ekonomiutskottet för utlåtande. Utlåtandet ska lämnas till lagutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- konsultativ tjänsteman Liisa Huhtala, arbets- och näringsministeriet
- chefsjurist Marjo Aalto-Setälä, Patent- och registerstyrelsen
- jurist Minna Aalto-Setälä, Centralhandelskammaren
- ordförande Johanna Flythström, Finska Föreningen för industriellt rättskydd r.f.
- chef för lagstiftningsärenden Tiina Toivonen, Företagarna i Finland rf.

Utskottet har fått ett skriftligt yttrande av

- justitieministeriet
- IPR University Center
- Innovationsfinansieringsverket Tekes
- Finlands näringsliv rf
- Finska Patentombuds förening rf.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Ekonomiutskottet anser att lagförslaget behövs och fyller sitt syfte och tillstyrker propositionen utan ändringar.

Referensramen och målen. I den propositionen föreslås det att det stiftas en lag om en lokal avdelning av den enhetliga patentdomstolen i Finland. Propositionen kompletterar en tidigare proposition (RP 45/2015 rd — EkUB 12/2015 rd) som behandlade godkännande av det egentliga av-

Utlåtande EkuU 24/2016 rd

talet och som behandlades av ekonomiutskottet. Med stöd av den reglering som föreslogs i propositionen ratificerade Finland avtalet om domstolen i januari 2016.

Syftet med det nya patentsystemet är att underlätta patentering, sänka kostnaderna och öka rätts-säkerheten. Inom systemet med ett enhetligt patent kan den som ansöker om patent få skydd för sin uppfinning i alla länder som ratificerat systemet med en enda ansökan, färre översättningsförpliktelse och endast en patentavgift. Ekonomiutskottet vill påpeka att domstolssystemet enligt den aktuella propositionen inte ska förändra processen för ansökning om patent. Den ska bara reglera lösningen av tvister i sammanhanget. Ett centraliserat domstolsförfarande undanröjer behovet att föra särskild talan i olika medlemsländer. Exempelvis en förbudsdom i ett kränkingsmål innebär att den kränkande parten ska upphöra med kommersiell verksamhet som omfattas av patentet i alla avtalsstater. Men om talan om ogiltigförklaring når framgång, upphör patentskyddet samtidigt i alla avtalsstater. Det nya systemet kan anses förenhetliga tolkningspraxis i fråga om patentregleringen.

Det nya domstolssystemets särdrag. Den nya domstolen består av en förstainstansrätt, en överinstansrätt och ett kansli. Förstainstansrätten omfattar tre centrala avdelningar (München, London, Paris) som är specialiserade enligt sektor, samt lokala och regionala avdelningar. Överklagandena koncentreras till överinstansrätten i Luxemburg.

Enligt gällande reglering handläggs tvistemål om europapatent i Finland av marknadsdomstolen. Också den lokala avdelning som föreslås i propositionen ska fungera i samband med marknadsdomstolen. Ekonomiutskottet anser att lösningen är ändamålsenlig bland annat med avseende på kostnadsnyttoeffekt: marknadsdomstolens lokaler lämpar sig för handläggning av patenttvister och på så sätt kan existerande infrastruktur utnyttjas.

Konsekvenser. Med tanke på tillgång till rättslig prövning ser utskottet det som viktigt att Finland får en lokal avdelning så som det föreslås i propositionen. En egen lokal avdelning anses trygga behoven i synnerhet hos små och medelstora företag: det säkerställer att det går att processa i Finland och på finska. Möjligheten att processa på svenska kan också locka svenska parter att låta Helsingfors lokalavdelning handlägga sina patenttvister. Möjligheten att använda engelska utöver de finländska nationalspråken minskar behovet av översättning i denna multinationella domstol. Dessutom blir Finlands lokala avdelning ett mer attraktivt alternativ också för klienter från andra länder. Den lokala avdelningen intar också en central roll i fråga om att utveckla och stödja den nationella kompetensen i immateriella rättigheter.

För att rättsinnehavare effektivt ska kunna försvara sina rättigheter får tröskeln för att anlita rättsystemet inte vara oskäligt hög. Inrättandet av avdelningen väntas öka statens utgifter på justitieministeriets förvaltningsområde med ca 200 000 euro under det första verksamhetsåret. Om det finansiella bidrag som Finland ska betala till domstolen beaktas, utökas statens utgifter med ca 400 000 euro under domstolens första verksamhetsår. Men efter att verksamheten har inletts är det meningen att kostnaderna ska täckas genom de avgifter som tas ut hos användarna. Vissa kostnadsfrågor saknar fortfarande delvis en lösning, närmare bestämt frågan om kostnaderna för deltagande i systemet, för utnyttjande av det enhetliga patentet och för eventuella domstolsförfaranden (ansöknings-, förnyelse- och domstolsavgifter), men de väntas bli avsevärt högre än Pa-

Utlåtande EkuU 24/2016 rd

tent- och registerstyrelsens och marknadsdomstolens motsvarande avgifter. Å andra sidan behöver man inte längre föra talan parallellt i flera länder när domsolsärendena avgörs centralt.

Ikraftträdande. Lagen avses träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms separat genom förordning av statsrådet samtidigt med avtalet om en enhetlig patentdomstol eller, om detta inte är möjligt, så snart som möjligt efter det.

Ikraftträdandet är bundet bland annat till att avtalet ratificeras i de tre största patentländerna (Tyskland, Frankrike och Storbritannien). Tyskland och Storbritannien har ännu inte gjort det. Tysklands nationella ratificeringsprocess pågår redan, men för Storbritanniens vidkommande råder osäkerhet. Det internationella avtal som ligger som grund för propositionen utarbetades före den brittiska folkförklaringen om utträde ur Europeiska unionen. Det är oklart hur ett eventuellt utträde kommer att påverka ratificeringarna och därmed domstolens framtida verksamhet.

Trots att det för närvarande verkar sannolikt att avtalet inte träder i kraft enligt den ursprungliga planen, finner ekonomiutskottet det angeläget att lagen antas som en del av Finlands beslut att vara med i systemet så snart det träder i kraft. Det är viktigt, menar utskottet, att konsekvenserna av Storbritanniens ställning för genomförandet av den enhetliga patentdomstolen följs och att det vid behov utvärderas hur systemets mål och de eftersträlvade konsekvenserna genomförs i de nya förhållandena.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ekonomiutskottet anför

att lagutskottet bör beakta det som sägs ovan.

Helsingfors 13.9.2016

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Kaj Turunen saf
vice ordförande Harri Jaskari saml
medlem Harry Harkimo saml
medlem Hannu Hoskonen cent
medlem Lauri Ihalainen sd
medlem Katri Kulmuni cent
medlem Eero Lehti saml
medlem Rami Lehto saf
medlem Mika Lintilä cent
medlem Martti Mölsä saf
medlem Johanna Ojala-Niemelä sd
medlem Arto Pirttilahti cent
medlem Hanna Sarkkinen vänst

Utlåtande EkUU 24/2016 rd

medlem Ville Skinnari sd
medlem Antero Vartia gröna.

Sekreterare var

utskottsråd Teija Miller.